

Китоби Дониёл — Рақами яксаду шасту се

Ошкор сохтани нубувват: баррасии боби ёздаҳуми Дониёл

Jeff Pippenger

2024-03-28

Мо ҳоло ба баррасии боби ёздаҳуми китоби Дониёл оғоз хоҳем кард.

Ва ман низ дар соли аввали Дориюши модаӣ бархостам, то ёро тақвият диҳам ва устувор гардонам. Ва акнун ростиро ба ту нишон хоҳам дод. Инак, ҳанӯз се подшоҳ дар Форс бархоҳанд хост; ва ҷаҳорумин аз ҳамаи онҳо бисёр сарватмандтар хоҳад буд; ва ӯ бо қуввати худ, ба василаи сарватҳои худ, ҳамаро бар зидди мамлакати Юнон хоҳад барангехт. Ва подшоҳи пуриқтидоре бархоҳад хост, ки бо салтанати бузург ҳукмронӣ хоҳад кард ва мувофиқи иродаи худ амал хоҳад намуд. Ва ҳангоме ки ӯ бархезад, салтанаташ шикаста хоҳад шуд ва ба сӯи чор боди осмон тақсим хоҳад гардид; вале на ба насли ӯ, ва на мувофиқи он ҳукмронӣ, ки ӯ ҳукмронӣ мекард; зеро салтанати ӯ решакан карда хоҳад шуд ва ба дигарон, ғайр аз онҳо, хоҳад расид. Дониёл 11:1–4.

Ҷаброил суҳанаширо аз он оғоз мекунад, ки ба Дониёл хабар медиҳад, ки ӯ низ дар соли аввали подшоҳии Дорёш бо вай амал мекард, яъне ҳамон соли ки ҷияни Дорёш, сарлашқари ӯ, Бобилро забт намуда, Балшасарро кушт. Мувофиқи ояти аввали боби даҳум, Дониёл ин рӯёро дар соли сеюми подшоҳии Куруш қабул мекунад; бинобар ин, Ҷаброил ҳам Дорёш ва ҳам Курушро ҳамчун рамзҳои муайян месозад, ки «замони охир»-ро намоёндагӣ мекунад. Балшасар ва Бобилро Империяи Модию Форс дар соли 538 то милод тасарруф кард.

«Куруш Бобилро муҳосира кард; онро соли 538 то милод бо ҳила гирифт, ва бо марги Балшасар, ки порсийён ёро куштанд, подшоҳии Бобил аз вучуд бозмонд». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 46.

Дар соли 538 то милод, Дониёл боби нӯҳумро сабт кард.

«Рӯёе, ки дар боби пешин [боби ҳаштум] сабт шудааст, дар соли сеюми подшоҳии Белшазар, соли 538 то милод, дода шуд. Дар ҳамон сол, ки ҳамзамон соли аввали Дориюш низ буд, воқеае, ки дар ин боб [боби нӯҳум] нақл шудаанд, ба вуқӯъ пайвастанд». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 205.

Соли якуми Дорёш, ки соли сеюм ва охириин Балшасар буд, дар соли 538 то милод, Худованд замини калдонийёро ҷазо дод ва онро вайрона гардонид.

Ва тамоми ин замин вайрона ва мояи ҳайрат хоҳад шуд; ва ин халқҳо ҳафтад сол ба подшоҳи Бобил хизмат хоҳанд кард. Ва чунин хоҳад шуд, ки ҳангоме ҳафтад сол ба анҷом расад, Ман подшоҳи Бобилро ва он халқро, мегӯяд Худованд, барои шарорати онҳо ва замини калдонийёро ҷазо хоҳам дод, ва онро ба харобаҳои абадӣ табдил хоҳам дод. Ирмӣ 25:11, 12.

Дар ояти дахум Худованд, ҳангоми ворид шудан ба ҷазои Бобил, калимаи «баъд»-ро ба кор мебарад. «Баъд» аз он ки Бобил вайрону хароб карда шавад, Худованд амали неки Худро барои қавми Худ ба ҷо хоҳад овард.

Зеро чунин мегӯяд Худованд: «Вақте ки ҳафтод сол дар Бобил ба анҷом расад, Ман шуморо тафаққуд хоҳам кард ва каломи неки Худро нисбати шумо ба иҷро хоҳам расонид, то шуморо ба ин макон бозгардонам». Ирмиё 25:10.

Асии ҳафтодсола дар соли 606 пеш аз милод оғоз ёфт.

«Аз соли 606 то милод оғоз ёфта, Дониёл дарк кард, ки он ҳафтод сол акнун ба анҷоми худ наздик мешаванд». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 205.

Асирии ҳафтодсола дар соли 606 то милод оғоз ёфт ва дар соли 536 то милод ба поён расид, ки он ду сол пас аз марги Белшасар ва вайронии Бобил дар соли 538 то милод буд. Ин соли сеюми Куруш буд. Ҷабраил пешгӯии дарёи Ҳиддақилро дар соли сеюми Куруш ҷой медиҳад ва ривояти боби ёздаҳумро бо ишора ба соли якуми Дориюш оғоз мекунад, ва бо ин амал ӯ ду соли муайяни хосро мушаххас месозад. Солҳои 538 то милод ва 536 то милод ҳар ду вақтҳои таъйиншуда буданд: соли 538 то милод вақти таъйиншуда барои ба анҷом расидани пешгӯии ҳафтод сол буд, ва соли 536 то милод вақти пешгӯёнаи таъйиншудае буд, ки «баъд аз» соли 538 то милод, Худованд кори неки Худро барои қавми Худ ба ҷо меовард.

Солҳои 538 то милод ва 536 то милод ҳар ду замонҳои таъйиншуда мебошанд, ва онҳоро ду шахсияти таърихӣ намояндагӣ мекунанд: яке нахустин подшоҳи Модия буд ва дувумӣ нахустин подшоҳи Форс. Поёни ҳафтод соли асорати Исроили ҳақиқӣ дар Бобили ҳақиқӣ намояндаи як ҳазору дусаду шаст соли асорати Исроили рӯҳонӣ дар Бобили рӯҳонӣ буд, аз соли 538 милодӣ то 1798. Соли 1798 «замони таъйиншуда» буд, ва сипас он даврае оғоз ёфт, ки ба таври нубувватӣ ҳамчун «замони охир» муайян шудааст. Солҳои 538 то милод ва 536 то милод, ки ҳамчун «замони таъйиншуда» муаррифӣ шудаанд, инчунин оғози давраеро нишон медиҳанд, ки ҳамчун «замони охир» тасвир гардидааст.

«Калисои Худо бар рӯи замин дар ин давраи тӯлонии таъқиботи бераҳмона ҳамон қадар ба яқин дар асирӣ буд, ки фарзандони Исроил дар давраи ғурбат дар Бобил дар асорат нигоҳ дошта мешуданд». Prophets and Kings, 714.

Ҳамаи пешгӯӣҳо бештар ба рӯзҳои охир мурочиат мекунанд, на ба рӯзҳое ки бори аввал дар онҳо ба амал омада буданд; бинобар ин, соли 538 то милод ва подшоҳ Дориё, ҳамроҳ бо соли 536 то милод ва подшоҳ Куруш, «вақти интиҳо»-ро дар соли 1989 ифода мекунанд, ва он ду подшоҳ ба таври типологӣ Президент Рейган ва Президент Буши аввалро намояндагӣ менамоянд. Соли 538 то милод ва соли 536 то милод як аломати роҳро ифода мекунанд, ки иҷрои он дар ҳоле сурат мегирад, ки ҳар ду сана ҳамчун намояндаи ҳамон як аломати роҳ фаҳмида мешаванд. Аломати роҳи «вақти интиҳо» аз ду рамз иборат аст, ва баъзан, чунон ки дар мавриди Рейган ва Буши аввал, ҳар ду рамз дар ҳамон як сол иҷро мешаванд. Аммо ин истисно аз қоида аст, зеро аломати роҳи «вақти интиҳо» дар замони Мусо таваллудӣ ҳар ду — Ҳорун ва Мусо — буд, ки миёни онҳо се сол фосила вучуд дошт. Дар таърихи Масех,

ин таваллуди Яҳёи Таъмиддиҳанда ва Масеҳ буд, ки аз ҳам шаш моҳ чудо буданд.

Бо «вакти охир» дар таърихи зиддимасеҳ солҳои 1798 ва 1799 буд. Инкилоби Фаронса мавзӯи нубувват аст, ва он дар соли 1789 оғоз ёфта, даҳ сол давом кард ва дар соли 1799, дар вақти таъиншудаи худ, ба поён расид, ҳамон тавре ки 1798 низ вақти таъиншуда буд. Якҷоя онҳо захми ҳалокатбореро, ки ба ваҳшӣ дода шуд, ва ҳамчунин он занеро, ки бар ваҳшӣ савор шуда бар он ҳукмронӣ мекард, муайян менамоянд. Дорёш он подшоҳе буд, ки душмани худро бо даровардани лашкари худ аз миёни «девор» мағлуб кард, ва ӯ намояндаи Рейган аст, ки душмани худро бо фуру рехтани девори «пардаи оҳанин» мағлуб намуд. Куруш намояндаи Буши аввал аст, зеро Куруш бо номи Куруши Кабир шинохта мешавад, ва Чорч Буши аввал Буши бузургтар аст, ва Буши охир Буши хурдтар.

Зеро ин ду подшоҳ ва он ду санае, ки онҳо намояндагӣ мекунанд, дар асл як рамз мебошанд. Яке ҳафтод солеро нишон медиҳад, ки Бобил ҳукмронӣ мекард. Он давраи ҳафтодсола дар соли 538 то милод ба вақти муқарраршудаи худ расид ва бо Дорё намояндагӣ мешавад. Ба анҷом расидани асорати ҳафтодсола дар соли 536 то милод ба вақти муқарраршудаи худ расид ва бо Куруш намояндагӣ мешавад. Онҳо якҷоя «замони охир»-ро намояндагӣ мекунанд, вақте ки нури нубувват бояд аз мӯҳр кушода шавад. Дар соли 1798 фариштаи аввали Ваҳйи чордахум ба «замони охир» расид, ва Хоҳар Уайт мегӯяд, ки он фаришта «чӯз Шахсияте камтар аз Исои Масеҳ набуд».

Дар соли сеюми Куруш, Микоил, амири қавми Худо ва сарфаришта бар фариштагон, фуруд омад, то бо Куруш муомила намояд ва нуреро, ки Курушро ба эълони нахустини се фармон раҳнамун мешуд, устувор гардонад; он фармонҳо ба қавми Худо иҷозат медоданд, ки ба Ерусалим бозгарданд ва шаҳр, муқаддасгоҳ, кӯчаҳо ва деворҳоро аз нав бино кунанд. Он кор намунае аз кори фариштаи якум ва дуюм буд, ки дар «вакти охир» соли 1798 оғоз ёфт.

Фуруд омадани Микоил дар замони охир, дар айёми Дорё ва Куруш, омадани фариштаи аввалро дар соли 1798 муаррифӣ мекард, ва ҳар ду якҷоя омадани ҳамон фариштаро дар «замони охир» дар соли 1989 нишон медиҳанд. Соли 1989 оғози давраи «замони охир» буд, ва ҳамчунин замони муқарраршуда низ буд. Замони муқарраршуда поёни як давраи замони нубувватиро муайян мекунад. Исёни соли 1863, дар нахустин «Қодиш» барои Исроили рӯҳонии муосир, оғози як давраи яксаду бисту шашсола буд, ки дар «замони муқарраршуда» дар соли 1989 ба поён расид. Яксаду бисту шаш ҳиссаи ушр, ё даҳяки, як ҳазору дусаду шаст аст, ва дар поёни як ҳазору дусаду шаст сол дар соли 1798, ҳаракати фариштаи аввал ба сахнаи таърих ворид гардид. Дар поёни яксаду бисту шаш сол, дар соли 1989, ҳаракати фариштаи сеюм ба сахнаи таърих ворид гардид.

Дар ояти якуми боби ёздаҳуми Дониёл, Ҷабраил дар таъйини худ бодикқат ва дақиқ аст, ки таърихи дар он ҷо тасвиршуда аз Қуруш, дар замони охир дар соли 1989, оғоз меёбад. Қуруши Бузург дар он ҷо Буши бузургтарро намояндагӣ мекунад, ки баъд аз ӯ се подшоҳ меоянд, ва сипас подшоҳи чоруме, ки аз ҳамаи онҳо бисёр бойтар хоҳад буд. Пас, подшоҳи чоруми бой, ки тамоми Юнонро ба шӯр меоварад, шашумин президент аз соли 1989 ба ин сӯ мебошад.

Дар воқеаҳои боби даҳум, Дониёл ҳамчун мотамдор тасвир шудааст, ва дар таҷрибаи мотами худ, хангоми дидани рӯё, ӯ ба сурати Масеҳ табдил меёбад. Давраи бисту якӯзаи мотам давраи маргеро ифода мекунад, ки бо эҳё анҷом меёбад. Дар боби даҳум, Микоил аз осмон фуруд омадааст, ва дар Яхудо 7, вақте ки Ӯ фуруд меояд, Мусоро эҳё мекунад. Дар боби ёздаҳуми Ваҳй, Мусо (ва Илёс) кушта шудаанд ва сеюним рӯзи рамзӣ дар кӯча мурда хобиданд. Сипас Мусо, (ҳамроҳ бо Илёс) бо «овози бузург» эҳё карда мешаванд.

Ва баъд аз сею ним рӯз Рӯҳи ҳаёт аз ҷониби Худо ба онҳо дохил шуд, ва онҳо бар поҳои худ истоданд; ва тарси азиме бар касоне афтод, ки онҳоро медиданд. Ва овози бузургро аз осмон шуниданд, ки ба онҳо мегуфт: «Ба ин ҷо боло оед». Ва онҳо дар абре ба осмон сууд карданд; ва душманонашон онҳоро диданд. Ваҳй 11:11, 12.

«Овози бузург»-е, ки эҳё мекунад, овози фариштаи муқарраб аст, ва фариштаи муқарраб Микоил аст.

Зеро ҳуди Худованд бо нидое, бо овози фариштаи муқаддами малоика ва бо карнаи Худо аз осмон нузул хоҳад кард; ва мурдагон дар Масеҳ аввал эҳё хоҳанд шуд. 1 Таслӯникиён 4:16.

Таърихе ки дар он Мусо ва Илёс кушта шуда, боз эҳё мегарданд, ҳамон таърихи муҳр задани яксаду чилу чор ҳазор аст. Он таърих аз 11 сентябри соли 2001 бо «овози аввал»-и фариштаи Ваҳйи боби ҳаждаҳум оғоз ёфт, ки хоҳар Уайт онро ҳамчун замоне муайян мекунад, ки биноҳои бузурги шаҳри Нью-Йорк фурӯ рехтанд. «Овози дуум»-и Ваҳйи боби ҳаждаҳум дар қонуни якшанбеи наздикшаванда садо медиҳад, вақте ки рамаи дигари Худо аз Бобил даъват карда мешавад, то берун ояд. Маҳз дар он таърих, яъне дар таърихи муҳргузори, Дониёл ҳамчун касе муаррифӣ мешавад, ки бо тамошо кардани рӯёи «march», ки шакли муаннаси рӯёи «march» аст, ба сурати Масеҳ табдил меёбад. Ин ҳамон рӯёи «causative» аст, ки симои дидашударо «боис мегардад», то дар онҳое ки онро тамошо мекунанд, аз нав падида ояд.

Он таърихи муҳргузори ва дигаргуншавии Дониёл дар боби даҳум, фуруд омадани Микоилро дар бар мегирад, вақте ки Ӯ онҳоро, ки бо Мусо, Илёс ва Дониёл намояндагӣ шудаанд, эҳё мекунад ва дигаргун месозад. Ӯ эҳёро бо «овози бузург»-и фариштаи муқаддам ба анҷом мерасонад ва ба ин васила «овози» сеюмро фароҳам меоварад, дар миёни овози аввал ва охирин, ки ҳар ду яканд, зеро ҳар ду овози боби ҳаждаҳуми Ваҳй мебошанд. Овози миёна ҳамон ҷое аст, ки исён намояндагӣ мешавад, зеро вақте ки Микоил Мусоро эҳё кард, Ӯ бо Шайтон баҳс накард, гарчанде ки Шайтон, муаллифи исён, он ҷо ҳозир буд, то эътироз намояд.

Аммо Микоил, фариштаи муқаддаси бузург, хангоме ки бо иблис баҳс мекард ва дар бораи ҷасади Мусо мунозира менамуд, чуръат накард, ки бар зидди ӯ иттиҳоме таҳкиромез оварад, балки гуфт: «Худованд туро мазаммат намояд». Яхудо 7.

Оғози замони муҳргузори, ки аз 11 сентябри соли 2001 оғоз ёфта, бо қонуни якшанбеи наздикшаванда ба анҷом мерасад, бо имзои «Ҳақиқат» мушаххас шудааст; зеро дар миёнаи он давра, дар моҳи июли соли 2023, овози бузурги фариштафармондеҳ кори эҳё кардани

мурдагонро дар Масех, ки интихоб мекунанд овози миёнаи Ҷро бишнаванд, оғоз намуд. Аҳамият диҳед, ки соли 2023 бисту ду сол пас аз соли 2001 меояд, ва бисту ду даҳяки дусад бист аст, ки рамзи пайванди байни Илоҳият ва инсоният мебошад, ва ҳамчунин рамзи барқарорсозист.

Дар моҳи июли соли 2023, фариштаи қудратманде, ки чуз ҳуди Исои Масех шахсияте дигар нест, ва ки Ҷ Ҳақ аст, ки ҳамчунин Микоил мебошад, ва ки Алфа ва Омега аст, бо паёме дар дасти Худ нозил мешавад. Китобчаи хурде, ки дар дасти Ҷст, ҳамон қисми китоби Дониёл аст, ки то айёми охир мӯҳр зада шуда буд.

«Дар Ваҳй ҳамаи китобҳои Китоби Муқаддас ба ҳам мерасанд ва анҷом меёбанд. Дар ин ҷо такмили китоби Дониёл аст. Яке нубувват аст; дигаре ваҳй. Китобе, ки муҳр зада шуда буд, Ваҳй нест, балки он қисми нубуввати Дониёл аст, ки ба рӯзҳои охир дахл дорад. Фаришта амр фармуд: “Лекин ту, эй Дониёл, ин суҳанонро ниҳон дор, ва китобро то вақти охир муҳр кун.” Дониёл 12:4». Аъмоли Ҳаввориён, 585.

Бахше аз пешгӯии Дониёл, ки ба рӯзҳои охир тааллуқ дорад, боби ёздаҳум аст. Он шаш ояти охири боби ёздаҳум мебошад, аммо дақиқтар гӯем, он таърихҳое мебошанд, ки дар дохили ин боб омадаанд ва дар он шаш ояти охир такрор шудаанд.

«Мо вақтро барои аз даст додан надорем. Замонҳои пушош дар пеши рӯи моянд. Ҷаҳон бо рӯҳи ҷанг ба ҳаракат омадааст. Ба зудӣ он манзараҳои мусибате, ки дар нубувватҳо гуфта шудаанд, ба вуқӯъ хоҳанд пайваست. Нубуввати боби ёздаҳуми Дониёл қариб ба иҷрои комили худ расидааст. Бисёре аз таърихе, ки дар иҷрои ин нубувват ба амал омадааст, такрор хоҳад шуд». Manuscript Releases, number 13, 394.

Ояти шонздаҳуми боби ёздаҳуми Дониёл таърихеро тасвир мекунад, ки дар ояти чихилу якум такрор мешавад, зеро дар он оят подшоҳи шимол дар замини ҷалол меистад. Таърихи ояти шонздаҳум муайян мекунад, ки кай сарлашқари румӣ Помпей Яхудо ва Ерусалимро ба асорат овард.

Аммо касе ки бар зидди ӯ меояд, мувофиқи иродаи худ амал хоҳад кард, ва ҳеҷ кас пеши ӯ истода нахоҳад тавонист; ва ӯ дар замини ҷалол хоҳад истод, ки он ба дасти ӯ нобуд хоҳад шуд. Дониёл 11:16.

Ман ният дорам, ки ин оятро ҳамчун таъриҳи барои баррасии оятҳое, ки пеш аз ин оят меоянд, истифода барам; бинобар ин, нахуст ин фаҳмиширо муқаррар месозам. Мо ният дорем нишон диҳем, ки таърихе, ки пас аз пароканда шудани подшоҳии Искандари Мақдунӣ дар оятҳои сеюм ва чорум меояд, аз соли 1989 оғоз меёбад ва сипас ҷанги кунунии Украина, пирӯзии Путин бар қувваҳои Ғарб ва шикасти баъдии ҳуди Путинро муайян мекунад, ки ба ояти шонздаҳум мебарад.

«Ҳарчанд Миср натавонист дар муқобили Антиохус, подшоҳи шимол, истодагӣ кунад, Антиохус низ натавонист дар муқобили румиён, ки акун бар зидди ӯ меомаданд, истодагӣ наояд. Дигар ҳеҷ подшоҳӣ қодир набуд, ки ба ин қудрати рӯ ба афзоиш муқовимат кунад. Сурия фатҳ карда шуд ва ба империяи Рум ҳамроҳ гардид, вақте ки

Помпей, дар соли 65 то м., Антиохуси Осиёиро аз мулкҳояш маҳрум сохт ва Сурияро ба як вилояти Рум табдил дод.»

«Ҳамон кудрат ҳамчунин мебоист дар Замини Муқаддас барпо гардад ва онро фурӯ барад. Рум дар соли 161 то милод тавассути паймон бо халки Худо, яҳудиён, пайваст гардид, ва аз ҳамон сана дар тақвими нубувватӣ ҷойгоҳи намоёнро ишғол мекунад. Аммо он бар Яҳудо то соли 63 то милод, яъне на бо забти воқеӣ, соҳибхитиёри ба даст наовард; ва он гоҳ ба тарзи зерин.»

«Ҳангоми бозгашти Помпей аз юриши худ бар зидди Митридат, подшоҳи Понт, ду рақиб — Гирканус ва Аристобулус — барои тоҷи Яҳудо мубориза мебуданд. Даъвои онҳо ба назди Помпей оварда шуд, ва ӯ ба зудӣ беадолатии иддаҳои Аристобулусро дарк намуд, вале меҳост ҳаллу фасли ин қазияро то баъд аз юриши деринтизораш ба Арабистон ба таъхир андозад, ваъда дода, ки он гоҳ боз хоҳад гашт ва қорҳои онҳоро ончунон ки одилона ва муносиб намояд, ҳал хоҳад кард. Аристобулус, чун эҳсосоти воқеии Помпейро дарёфт, ба шитоб ба Яҳудо бозгашт, тобеонашро мусаллаҳ сохт ва барои дифои саҳт омодагӣ гирифт, қасд намуда буд, ки ба ҳар ҳатаре ҳам бошад, тоҷеро, ки пешбинӣ мекард ба дигаре воғузур хоҳад шуд, нигоҳ дорад. Помпей аз ақби фирорӣ наздикона пайгирӣ кард. Чун ба Уршалим наздик шуд, Аристобулус, ки аз рафтори худ ба тавба омадан оғоз карда буд, ба пешвози ӯ баромад ва кӯшиш намуд, ки бо ваъдаи итоати комил ва маблағҳои бузурги пулӣ қорҳоро ба созиш орад. Помпей, ин пешниҳодро пазируфта, Ғабинийро дар сари як даста сарбозон фиристод, то он маблағро қабул кунад. Аммо вақте ки он ноиби фармондеҳи кулл ба Уршалим расид, дарёфт, ки дарвозаҳо бар рӯи ӯ баста шудаанд, ва аз болои деворҳо ба ӯ гуфта шуд, ки шаҳр ба он созиш пойбанд нахоҳад монд.»

«Помпей, то ки ба ин тарз бечазо фирефта нашавад, Аристобулусро, ки ӯро назди худ нигоҳ дошта буд, ба занҷир баст ва дарҳол бо тамоми лашкараш ба муқобили Ерусалим ҳаракат кард. Тарафдорони Аристобулус ҷонибдори дифоъ аз он ҷой буданд; тарафдорони Ҳирқанус — ҷонибдори боз қардани дарвозаҳо. Азбаски гурӯҳи охирин дар аксарият буданд ва дастболо гардиданд, ба Помпей вуруди озодона ба шаҳр дода шуд. Пас аз он, пайравони Аристобулус ба кӯҳи маъбад ақиб нишастанд, бо азми комил бар он ки он ҷойро ғимоя кунанд, ҳамон гуна ки Помпей бар тасхири он қасд дошт. Дар анҷоми се моҳ, дар девор раҳнае барои ҳамла қойӣ кушода шуд, ва он ҷой бо дами шамшер гирифта шуд. Дар қатли даҳшатноке, ки баъд аз он рӯй дод, дувоздаҳ ҳазор нафар кушта шуданд. Манзараи ҳузнангезе буд, — қайд мекунад муаррих, — ки қоҳинро дидан, ки дар он вақт ба хизмати илоҳӣ машғул буданд, бо дасти ором ва нияти устувор қори маъмулии худро идома мебуданд, гӯё аз ошӯби ваҳшиёнае, ки дар гирду атрофшон ҷараён дошт, беҳабар бошанд, ҳарчанд дар ҳама сӯ дӯстонашон ба қатл супурда мешуданд, ва ҳарчанд бисёр вақт хуни ҳуди онҳо бо хуни қурбонихояшон омехта мегашт.»

«Пас аз ба анҷом расондани ҷанг, Помпей деворҳои Ерусалимро вайрон кард, ҷандин шаҳрро аз тобеияти Яҳудо ба тобеияти Сурия гузаронд ва бар яҳудиён хироч бор кард. Ҳамин тавр, бори аввал Ерусалим ба василаи фатҳ ба дасти он қудрате супурда шуд, ки

мебоист «замини ҷалол»-ро дар ҷанголи оҳанини худ нигоҳ дорад, то он даме ки онро комилан фурӯ барад». Uriah Smith, Daniel and the Revelation, 259, 260.

Мо ин омӯзишро дар мақолаи навбатии худ идома хоҳем дод.

Он ки дар миёни қавми Худо ҳеҷ ихтилоф ё изтиробе вучуд надорад, набояд ҷун далели қатъӣ шумурда шавад, ки онҳо ба таълимоти саҳеҳ маҳкам мечаспанд. Сабабе барои тарсидан ҳаст, ки мабодо онҳо миёни ҳақиқат ва гумроҳӣ ба таври равшан фарқ нагузоранд. Вақте ки бо таҳқиқи Навиштаҳо ҳеҷ масъалаи набе ба миён оварда намешавад, вақте ки ҳеҷ гуногунандешие пеш намеояд, ки мардумро водор созад Китоби Муқаддасро барои худ ҷустуҷӯ кунанд, то мутмаин шаванд, ки ҳақиқатро доранд, он гоҳ бисёре аз мардум ҳоло низ, мисли замони қадим, ба суннат мечаспанд ва чизеро ибодат мекунанд, ки наметавонанд ҷустуҷӯ кунанд.

Ба ман нишон дода шуд, ки бисёре аз онҳое ки эътироф мекунанд, ки ҳақиқати ҳозираро мешиносанд, наметавонанд, ки ба ҷи имон доранд. Онҳо далелҳои имони худро намефаҳманд. Онҳо аҳамияти дурусти қори замони ҳозираро дарк намекунанд. Вақте ки вақти озмоиш фаро расад, мардоне ҳастанд, ки ҳоло ба дигарон мавъиза мекунанд, вале ҳангоми баррасии мавқеъҳои ки нигоҳ медоранд, ҳоҳанд ёфт, ки чизҳои бисёре ҳастанд, ки барои онҳо ҳеҷ далели қонеъкунанда дода наметавонанд. То он даме ки ба ҷунин озмоиш дучор нашуда буданд, аз нодонии бузургии худ огоҳ набуданд. Ва дар қалисо низ бисёр қасоне ҳастанд, ки ҷунин мепиндоранд, ки медонанд ба ҷи имон доранд; аммо то вақте ки баҳс барнахезад, сустии худро намешиносанд. Вақте ки аз онҳое ки ҳамаъятиқоди онҳо ҳастанд ҷудо карда шаванд ва маҷбур гарданд, ки танҳо ва якка истода, эътиқоди худро шарҳ диҳанд, ҳайрон ҳоҳанд шуд, ки андешаҳои онҳо дар бораи он ҷи ҳамаҷун ҳақиқат пазируфта буданд, то ҷи андоза печида аст. Яқин аст, ки дар миёни мо аз Худои зинда рӯйгардонӣ ва ба сӯи одамон рӯ овардан вучуд доштааст, ба тавре ки ҳикмати инсониро ба ҷойи ҳикмати илоҳӣ гузоштаанд.

«Худо қавми Худро бедор хоҳад сохт; агар воситаҳои дигар натиҷа надиданд, дар миёни онҳо бидъатҳо дохил ҳоҳанд шуд, ки онҳоро аз ғалбӣ ҳоҳанд гузаронд ва қоҳро аз гандум ҷудо ҳоҳанд қард. Худованд ҳамаи қасонери, ки ба қаломи Ё имон доранд, фаро меҳонад, ки аз қоб бедор шаванд. Нури қаронбаҳое омадааст, ки барои қамин қамон муносиб аст. Ин ҳақиқати Китоби Муқаддас аст, ки қатарқоери нишон медиҳад, ки акнун бар қари мо қарор доранд. Ин нур бояд қоро ба омӯзиши қиддии Навиштаҳо ва ба баррасии бисёр қадиди мавқеъҳои, ки мо нигоҳ медорем, қарнамун созад. Худо меҳонад, ки ҳамаи қанбаҳо ва мавқеъҳои ҳақиқат бо дуо ва рӯза ба таври қомил ва қойдорона таҳқиқ қарда шаванд. Имоноварон набояд бар таҳминҳо ва тасаввуроти норавшани он қи ҳақиқатро тақил медиҳад, ором қаранд. Имони онҳо бояд бар қаломи Худо устуворона бунёд ёбад, то вақте ки қамони озмоиш фаро расад ва онҳо барои қавоб додан аз имони худ ба қузури шӯроҳо оварда шаванд, қавонанд бо қурутанӣ ва тарс барои умед, ки дар онҳо қаст, далел оваранд.

«Таҳрик қунед, таҳрик қунед, таҳрик қунед. Мавзӯҳои, ки мо ба қаҳон пешқаш меқунем, бояд барои мо воқеияти зинда бошанд. Муҳим аст, ки қангоми қимояи таълимоте, ки мо онҳоро қуқниҳои асосии имон мешуморем, қарқиз ба худ иҷозат

надихем, ки далелҳоеро ба кор барем, ки комилан саҳеҳ нестанд. Чунин далелҳо метавонанд барои хомӯш кардани муҳолиф короянд, аммо онҳо ҳақиқатро иззат намедиханд. Мо бояд далелҳои саҳеҳ пешкаш кунем, ки на танҳо муҳолифони моро хомӯш созанд, балки ба дақиқтарин ва амиқтарин санчиш низ тоб оваранд. Дар бораи онҳое ки худро ҳамчун мунозирагар тарбия кардаанд, хатари бузург вучуд дорад, ки онҳо бо каломи Худо бо инсоф муносибат нахоҳанд кард. Ҳангоми рӯ ба рӯ шудан бо муҳолиф, кӯшиши чиддии мо бояд ин бошад, ки мавзӯҳои ба гунае пешниҳод намоем, ки дар зехни ӯ эътиқод бедор гардад, на ин ки фақат ба имондор эътиқод бахшем.»

«Ҳар қадар пешрафти зехнии инсон бошад ҳам, набояд ӯ ҳатто барои як лаҳза гумон кунад, ки ба ҷустуҷӯи амиқ ва пайвастаи Навиштаҳо барои нури бештар ниёзе нест. Мо, ҳамчун қавм, даъват ёфтаем, ки ҳар яке алоҳида шогирди нубувват бошем. Мо бояд бо чиддият бедор бошем, то ҳар шуълаи нуре, ки Худо ба мо пешкаш хоҳад кард, дарк намоем. Мо бояд нахустин дурахшишҳои ҳақиқатро дарёбем; ва тавассути омӯзиши бо дуо ҳамроҳшуда, нури равшантаре ба даст овардан мумкин аст, ки онро метавон ба пеши дигарон овард.

«Вақте ки халқи Худо осуда ва аз маърифати ҳозираи худ қонеъ аст, мо метавонем мутмаин бошем, ки ӯ онҳоро маъқул нахоҳад шумурд. Иродаи ӯ ин аст, ки онҳо пайваста пеш раванд, то нури афзоянда ва ҳамеша бештаршавандаро, ки барояшон медурахшад, қабул намоянд. Вазъияти кунунии калисо ба Худо хуш намеояд. Худбоварие ворид шудааст, ки онҳоро ба он овардааст, ки ба ҳақиқати бештар ва нури бузургтар ҳеҷ эҳтиёҷе эҳсос накунанд. Мо дар замоне зиндагӣ мекунем, ки Шайтон аз дасти росту аз дасти чап, пеши рӯ ва пушти сари мо амал мекунад; ва ҳол он ки мо ҳамчун халқ дар ҳобем. Иродаи Худо ин аст, ки овозе шунида шавад, ки халқи ӯро барои амал бедор созад». Testimonies, volume 5, 707, 708.